

Lengyel tervezet a tudományos és műszaki tájékoztatás 2000-ig szóló tennivalóiról

1996 szeptemberében készült el a Tudományos Kutatási Bizottság mellett működő grémium, az Országos Tájékoztatáspolitikai Munkaközösség azzal a tervezettel, amely a tudományos és műszaki tájékoztatás 2000-ig szóló fejlesztési tennivalóit határozza meg. E dokumentumra nagy szükség volt, ui. azóta, hogy hatályon kívül helyezték az 1971. évi 35. számú minisztertanácsi határozatot, e tevékenységnek nem volt legitimáló alapozása. (Nem tekinthető ilyennek az 1968. évi könyvtári törvény, amely ugyan hatályos maradt, ám az információ kérdéseit illetően alig mond valamit. Egy másik jogszabályról, az 1979-ben a könyvtári gyűjtemények szakosítása tárgyában intézkedő kulturális, felsőoktatási minisztériumi és tudományos akadémiai közös rendeletről pedig gyakorlatilag megfeledeztek, holott több vonatkozásban máig is előremutató maradt.)

A szóban forgó programtervezet alapján véve helyesen határozza meg a tudományos és műszaki tájékoztatás célját, azaz használócentrikus, továbbá azokat a részben stratégiai szolgáltatásokat is, amelyek a nemzetgazdasági és a nemzeti kulturális szükségletek kielégítésére hivatottak.

Mindazonáltal a tervezet két országos rendszer, úm. az információs és a könyvtári meglétét feltételezi, ami – tanúsítják a „történeti” tapasztalatok – nem jó megoldás. Egyetlen könyvtári-információs rendszere van szükség, amelynek vagy a Tudományos Kutatási Bizottság vagy az Oktatási Minisztérium egésze alatt kell működnie. Ebbe a rendszerbe azok az intézmények nyernének besorolást, amelyek a különböző központi szervek és a területi (regionális) önkormányzatok fenntartásában működnek. (Ezzel – természetesen – a Kulturális és Művészeti Minisztérium nem ért egyet, mert így kompetenciája legfeljebb a közművelődési könyvtárakra terjedne ki, ám ezt egy speciális közművelődési könyvtári törvény révén bárhol érvényesítheti.)

A tervezet ismertető cikk szerzője néhány vonatkozásban határozottabb megfogalmazásokat tart szükségesnek. Így mindenekelőtt a könyvtári-információs rendszerbe bevont intézmények közötti együttműködést *alanyi jogú* kötelezettségnek, s nem pedig szerződések dolgának tartja, mivel e „halmazban” mindegyik intézmény *költségvetési támogatást* kap. (A vállalati-üzemi szférában nincs szükség szakkönyvtárakra, hanem információs munkahelyekre, amelyek közgazdasági alapon működnek, s ott szerzik be a kínálatból, illetve megrendeléseik nyomán az információs szolgáltatásokat, ahol akarják.) Annak kimondása is szükséges, hogy a költségvetési intézmények eszközbeszerzése után *ne kelljen áfát és vámot fizetni*.

Végül fontos és sürgető feladat a *használók képzésének megszervezése*. Az ezzel kapcsolatos ismereteket részint minden felsőoktatási intézményben be kell iktatni a tantervekbe, részint pedig a már végzett szakembereket is át kell fogni egy hatékony továbbképzési rendszer által.

A tudományos és műszaki tájékoztatási rendszer „törvénnyé érlelésének” folyamata megkívánja, hogy a határterületeket szabályozó törvényekbe (nevezetesen a felsőoktatási, a tudományos akadémiai, a tudományos kutatási és fejlesztési, a levéltári, a múzeumi és a közművelődési törvénybe) belekerüljenek azok a módosítások, amelyek harmonizálnak a könyvtári-információs törvény előírásaival.

/HOVORKA, B.: O projekcie „Programu rozwoju informacji naukowej i technicznej w Polsce (z zadaniami do 2000 r.)”. = Bibliotekarz, 2. sz. 1997. p. 5–8./

(Futala Tibor)

Az OMIKK

1998-ban folytatja a kedvezményes dokumentumbeszerzést külföldről!

Ajánlatunk az I. félévre: másolatszolgáltatás esetén 65%-os kedvezmény,
könyvtárközi kölcsönzés esetén 1200,- Ft/kötet

További felvilágosítás: Könyvtárközi kölcsönzés és másolatszolgáltatás,
tel.: 138-2300/146, e-mail: kmsz@omk.omikk.hu